

Temadag: Viden om demens og dagligdagens dilemmaer

D. 4. september 2023 i DGI Huset i Aarhus

09.00-09.30 **Ankomst og morgenmad**

09.30-09.35 **Velkomst og introduktion til dagen**
v/ VISO

09.35-09.45 **Om VISO, herunder gruppesager**
v/VISO

09.45-10:30 **Hjernemæssige udfordringer ved demenstyper**

v/ Susanne Bommelund, VISO specialist, Hjerneskadecentret Odense Kommune

Oplægget tager udgangspunkt i generelle udtryksformer hos de fire mest almindelige demenstyper.

På baggrund af små film med særlige karakteristika analyseres de hjernemæssige udfordringer med afsæt i forskellige stadier i demensudviklingen. Med udgangspunkt i case vil der være et eksempel på belastninger hos personen med demens, herunder hvordan sanse- og hukommelsesvanskeligheder kan påvirke hjernens stresssystem, og hvordan ydre faktorer har indflydelse på personens adfærd.

Oplægget vil give dig et indblik i, hvad der er kendetegnende i forhold til de forskellige demenstyper. Endvidere vil du kunne få en forståelse af perspektivet hos personen med demens og dermed mulighed for at tilrettelægge en hensigtsmæssig hverdag for den enkelte.

10:30-10:45 **Pause**

10:45-11:30 **Neuropædagogik i demensarbejdet**

v/ Bente Juul, VISO specialist, Hjerneskadecentret Odense Kommune

På baggrund af korte filmuddrag præsenteres de grundlæggende elementer i den neuropædagogiske tanke/tilgang.

Et neuropsykologisk/-pædagogisk perspektiv kombineret med viden om personens livsforløb giver os mulighed for at kortlægge behovet hos personen med demens. På baggrund af eksisterende ressourcer, udfordringer, håb, ønsker og drømme om fremtiden udarbejdes konkrete neurofaglige strategier, der kan optimere livskvaliteten hos personen med demens. Der tages afsæt i personens inde-fra perspektiv, hvilket betyder, at man altid i mødet med personen med demens anerkender vedkommendes oplevelse af verden.

Du vil blive præsenteret for "Den neurofaglige arbejdsplan," som er et struktureret skema, I kan lade jer inspirere af og anvende i egen praksis.

11:30-11:45 **Pause**

11:45-12:30 **Etiske dilemmaer i arbejdet omkring personen med demens**

v. Lona Bjerre Andersen & Birthe Rusike, VISO specialister, Neuropsykologisk Praksis Aarhus og København

I arbejdet omkring personen med demens opstår der hele tiden etiske dilemmaer. De opstår på "den etiske vægtskål" mellem omsorgspligt og omsorgssvigt: Når man respekterer personens selvbestemmelsesret, men samtidig kan se, at personens basale behov forsømmes. At være personale omkring personen med demens bevirker, at man træder med op på denne vægtskål. Hvilke forhold er involveret? Hvordan forholder man sig til det?

Oplægget indfanger situationer ved case-eksempler, bl.a. når personen har nedsat indsigt i sin sygdomssituation. Oplægget angiver veje at gå i det etiske farvand, hvor dilemmaer udgør hverdagens bølger. Der præsenteres forskellige typer af redskaber til brug i arbejdet med etiske dilemmaer samt anbefalinger til fortsat refleksionsarbejde på arbejdspladsen.

12.30-12.35 **Oplægsholderne præsenterer hver især kort deres minioplæg**

12:35-13.30 **Frokost**

13:30-14:25 **Minioplæg**

Du kan vælge mellem tre parallelle minioplæg

Oplæg 1:

"Med døden som følgesvend"

v/ Marianne Andersen, afdelingsleder, SVO Tangkær HS, Region Midtjylland

Oplægget tager udgangspunkt i, hvordan vi i praksis kan arbejde med at håndtere høje følelsesmæssige krav, når vi som medarbejdere skal stå i paradokset mellem at arbejde udviklende og samtidigt have en hverdag, hvor arbejdet er afviklende.

Der tages afsæt i case-eksempler omkring personer med Huntingtons Sygdom, og hvordan vi i praksis arbejder med håb, drømme og ønsker for fremtiden velvidende, at vi ret hurtigt skal kunne ændre retning.

Der præsenteres en målgruppe, ofte yngre personer, hvor det er hele familien, der er ramt af lidelsen, og hvor vi som medarbejdere kan komme til at stå i etiske dilemmaer.

I oplægget præsenteres anbefalinger og redskaber til brug i praksis. Redskaberne kan anvendes, hvor man arbejder med personer med progredierende kognitive lidelser.

Oplæg 2:

Teamsamarbejdets betydning for den relationelle omsorg

v/ Susan Kaagh, VISO specialist, Specialområde Socialpsykiatri Voksne, Region Midtjylland

Som medarbejder ved vi godt, at relationen er det bærende element, og dermed også, at man selv er et af redskaberne til at kunne yde den rette omsorg til personen med demens. Men hvad sker der hos den enkelte medarbejder, når man oplever at det ikke lykkes?

I sådanne situationer har teamet en afgørende betydning for, hvordan man som medarbejder trives og fortsat finder motivation i de daglige opgaver, selvom det til tider er svært.

Du vil som deltager ved dette minioplæg blive præsenteret for konkrete måder, hvorpå du som medarbejder/leder kan styrke teamsamarbejdet.

Vi kommer ind på betydningen af relationel omsorg som en fælles faglighed, som vi skal have et fælles sprog for. Herunder vil elementer som psykologisk tryghed, håndtering af afmagt og greb til videndeling også blive berørt.

Oplæg 3:

Hvad er på spil, når borgeren med demens skal skifte bolig?

v. Birthe Rusike & Lona Bjerre Andersen, VISO specialister, Neuropsykologisk Praksis Aarhus og København

Når et menneske får demens, er der et levet liv med opvækst, dagligdag, glæder, sorger og nogle gange komplekse psykiatriske problemstillinger, misbrug eller anden komorbiditet. At give korrekt behandlingstilbud og omsorg til personen fordrer, at man kender til livshistorien, kendetegn og andre behandlingsbehov, inden man beslutter, om personen kan flyttes til nye rammer eller har bedre af sine velkendte rammer.

Dette minioplæg reflekterer over menneskelige og faglige faktorer ved en flytning af en person med komplekse problemer i kombination med demens. Minioplægget giver eksempler på indsamling af viden om personen mhp. at skabe et overblik over, hvilke faktorer og specialpædagogiske behov, der kan hjælpe med at se de komplekse behov hos personen med demens.

14:25-14:35 **Pause med kaffe og kage – find tilbage til plenum**

14:35-14.55 **Demens set ud fra en pårørendes oplevelser og erfaring.**

v/ Mona Bjørknæs, pårørende

Mona har været pårørende til Klavs, som havde Lewy Body Demens i ca.6 år og boede hjemme. Klavs døde i foråret 2023.

I oplægget fortæller Mona, hvordan hun som pårørende oplevede både "ventesorg"/forberedende sorg, ensomhed og afmagt. Men også hvordan hun som pårørende – ved samspil mellem den professionelle, personen med demens og den pårørende – fik et godt og beriget liv. Afslutningsvis læser Mona uddrag af en ode, som Klavs skrev. Den beskriver, hvordan han oplevede sin situation.

14.55 – 15.00 **Farvel og tak for i dag**

Viden til gavn